

UVOD korupcija kao društveni fenomen ukazuje na degeneraciju sistema vrijednosti i moralnih principa jednog društva.

Istorijat i definicije korupcije

Od svih definicija korupcije opšte je prihvaćena ona koja kaže da je korupcija "zloupotreba povjerenog ovlašćenja u cilju sticanja privatne koristi"¹. Pri tom korist ne mora biti imovinska, niti zloupotreba mora biti izvršena od strane pojedinca. Naime, postoje mnoge forme kolektivne korupcije u kojim slučajevima bivaju korumpirane institucije ili organizacije. Bez obzira da li se radi o pojedinačnoj ili kolektivnoj (gdje su na jednoj ili obje strane institucije ili organizacije) korupciji, novac ili druge materijalne i nematerijalne koristi stečene koruptivnim aktivnostima bivaju "privatizovani" na različite načine, tj. završavaju kao novac ili korist pojedinca. U svrhu stvaranja uslova za sprečavanje korupcije u specifičnim oblastima potrebna je uža definicija ovog fenomena, ali uže definicije često zanemaruju vitalne uticajne faktore koji korupciju omogućuju i podstiču. Druga definicija, koja je dovoljno sveobuhvatna, kaže da je korupcija "kada donosioc odluke odstupa od procedure i kriterija koji su propisani za donošenje odluke, a sve u očekivanju nagrade obećane od strane koja njegovom odlukom ostvaruje korist".

Pošto korupcija sprečava ostvarivanje socijalne pravde, dovodi do kršenja prava pojedinaca, održava i povećava nejednakosti u društvu postala je ozbiljan etički problem za globalni razvoj. Pojednostavljajući definiciju može se reći da je korupcija "korišćenje javnog položaja u privatne svrhe". To ne znači da za pojavu korupcije treba okrivljavati samo javni sektor, jer za svaku koruptivnu radnju potrebne su barem dvije strane. Na kraju krajeva, svaki novac kao sredsvo korupcije dolazi iz privatnih izvora. [4]² Pošto su za svaku koruptivnu radnju potrebne dvije strane ovdje se postavlja pitanje: "koja strana ima veću krivicu, ona koja daje ili ona koja prima mito?". Na ovo pitanje teško je dati konačan odgovor kao i na pitanje "šta je starije, jaje ili kokoš?". Sa moralnog stanovišta krivica je jednaka, jer davaoc mita nudi mito i zahtijeva nešto što mu ne pripada, a primaoc mita daje nešto što nije njegovo. Kad se moralni princip pokuša pretočiti u pravnu normu nastaju problemi.